

Міністерство освіти і науки України
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСНОВИ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання лабораторних робіт
для студентів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
напряму підготовки 6.030510 «Товарознавство і торговельне підприємництво»
всіх форм навчання

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
товарознавства, експертизи, митної
справи та торгівлі
протокол № 8 від 16.02.2016

Чернігів ЧНТУ 2016

Основи товарознавчої експертизи. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студентів напряму підготовки 6.030510 «Товарознавство і торговельне підприємництво» всіх форм навчання / Укладачі: Дудла І.О., Хребтань О.Б., Ганєєва Т.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2016. – 55с.

Укладачі: Дудла Іраїда Олександрівна, доктор технічних наук, професор
Хребтань Олена Борисівна, кандидат технічних наук, доцент
Ганєєва Тетяна Володимирівна, асистент

Відповідальний за Дудла Іраїда Олександрівна, завідувач кафедри
видання: товарознавства, експертизи, митної справи та
торгівлі, доктор технічних наук, професор
Чернігівського національного технологічного
університету

Рецензент: Сиза Ольга Іллівна, доктор технічних наук, професор, зав.
кафедри харчових технологій Чернігівського національного
технологічного університету

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Лабораторна робота № 1 Сутність та основні поняття товарознавчої експертизи.....	5
2 Лабораторна робота № 2 Правила проведення експертизи вантажів. Особливості експертизи вантажів, які надійшли залізничним та автомобільним видами транспорту	8
3 Лабораторна робота № 3 Інформаційні і документальні засоби товарознавчої експертизи. Експертиза товарної інформації та маркування товарів	10
4 Лабораторна робота № 4 Експертиза відповідності кодів товарів товарній номенклатурі зовнішньоекономічної діяльності (ТН ЗЕД)	12
5 Лабораторна робота № 5 Порядок проведення та документальне оформлення товарознавчої експертизи. Структура, зміст та особливості оформлення Акту експертизи	13
6 Лабораторна робота № 6 Особливості проведення експертизи товарів народного споживання вітчизняного виробництва	15
7 Лабораторна робота № 7 Особливості проведення експертизи товарів закордонного виробництва	19
8 Лабораторна робота № 8 Експертиза кількості та якості продтоварів.....	24
9 Лабораторна робота № 9 Експертиза кількості та якості непродтоварів	27
Тестові питання для контролю знань студентів.....	31
Рекомендована література	38
Додатки.....	40

ВСТУП

Метою дисципліни «Основи товарознавчої експертизи» є вивчення основ товарознавчої експертизи, термінів і понять, які використовуються в експертизі товарів, правил та методів проведення товарознавчої експертизи.

Значення експертизи товарів у забезпеченні безпеки, нешкідливості та належної якості товарів важко переоцінити. Саме експертиза є сьогодні тим бар'єром, що стає на шляху недобросовісних виробників, фальсифікату, контрабандних та небезпечних товарів, які потрапляють на ринки України. Під час вивчення студентами дисципліни «Експертиза товарів» студенти опановують сучасні наукові методи та методики досліджень якості товарів, навчаються працювати з нормативними та супровідними документами, оформлювати документацію за результатами експертизи.

Метою і завданням курсу «Експертиза товарів» є надання студентам необхідних знань і практичних навичок для розуміння сутності експертизи товарів, її необхідності в теперішній час, як одного з основних механізмів впливу на ринок товарів з метою контролю та недопущення на внутрішній ринок шкідливих, небезпечних товарів, товарів-фальсифікатів та сурогатів.

Необхідно сформувані знання, вміння і навички студентів для:

- організації та проведення товарознавчих експертиз товарів вітчизняного і закордонного виробництва в умовах ринкової економіки, при виконанні угод між покупцями і постачальниками різних форм власності;
- захисту юридичних і фізичних осіб від придбання неякісних і небезпечних для здоров'я людини товарів;
- попередження проникнення на внутрішній ринок неякісних та заборонених товарів і виявлення порушень законодавства з правил експортно-імпортних поставок товарів.

Для успішного засвоєння матеріалу курсу при виконанні лабораторних робіт необхідно використовувати знання вивчених раніше дисциплін: «Теоретичні основи товарознавства», «Метрологія, стандартизація і управління якістю товарів», «Сенсорний аналіз», «Товарознавство непродовольчих товарів», «Товарознавство продовольчих товарів», «Ідентифікація товарів», «Матеріалознавство та основи виробництва товарів», «Комерційна діяльність на ринку товарів та послуг», «Комерційне право» та інших.

Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт розроблені згідно з програмою дисципліни «Основи товарознавчої експертизи» для студентів бакалаврів всіх форм навчання і складаються із змісту, лабораторних робіт, самостійних тестових завдань, переліку літератури. Лабораторні роботи дають можливість закріпити і доповнити знання, одержані студентами на лекціях і при самостійному вивченні тем дисципліни.

Формування навичок практики експертизи товарів здійснюється послідовно, за рахунок вивчення загальних основ експертизи, методів проведення експертизи різних груп товарів і рішення ситуаційних завдань, які відображають реальні умови проведення експертизи, оформлення відповідних документів з використанням ПЕОМ.

1 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА №1

СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Мета Вивчення основних понять, термінів товарознавчої експертизи, особливостей різних видів експертиз

Матеріальне забезпечення Статут Торгово-промислової палати України, Інструкція про порядок проведення товарознавчих експертиз експертами Торгово-промислової палати України, підручник Т.М. Коломієць, Н.В. Притульська, О.Л. Романенко «Експертиза товарів» додатки.

Час проведення: 4 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- Що таке товарознавча експертиза?
- Назвати основні види експертизи, які виконують експерти ТПП України?
- Відмінні особливості експертизи та контролю якості товарів.
- Які існують види товарознавчих експертиз?
- В яких випадках призначаються : додаткова, повторна, комплексна експертизи?
- Назвати організації та установи, які уповноважені проводити експертизу в Україні.
- Дати визначення основним термінам та поняттям товарознавчої експертизи.

Завдання 1 Вивчення структури експертизи товарів, основних елементів експертизи

Вивчити основні поняття, мету та завдання експертизи товарів.

Охарактеризувати основні елементи структури експертизи товарів.

Дати характеристику структури різних видів експертиз за різними ознаками та оформити у вигляді таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Характеристика структури різних видів експертиз

№ з/п	Види експертизи	Об'єкти експертизи	Суб'єкти експертизи	Завдання експертизи	Використані методи експертизи	Висновки за результатами експертизи
1	2	3	4	5	6	7
1.	Товарна (товарознавча)					
2.	Економічна					
3.	Технологічна					
4.	Судова					
5.	Екологічна					

Завдання 2 Вивчення особливостей різних видів товарознавчих експертиз

Товарознавча експертиза поділяється за видами на:

- Первинну або основну;
- Додаткову;
- Повторну;
- Контрольну

За кількістю учасників експертиза може бути:

- Одноособова;
- Комісійна: однопрофільна та комплексна

Первинна або основна експертиза є початком експертної оцінки товару за позовом зацікавленої особи. Під час її проведення товар досліджується вперше згідно представлених даних на момент експертної перевірки.

Додаткова експертиза проводиться в разі неможливості формулювання вичерпного висновку експертом із-за незалежних від нього причин або необхідності проведення додаткових заглиблених досліджень. Може доручатися як тому ж самому експерту, так і іншому.

Повторна експертиза виникає в результаті сумнівів у вірності висновків експерта. Підставами для проведення повторної експертизи можуть бути :

1. істотне порушення вимог діючих законів;
2. необґрунтованість позиції експерта;
3. наявність протиріч між його висновками та іншими фактичними даними.

Повторна експертиза доручається іншому експерту.

В разі дослідження одного й того ж самого товару проводиться **одноособова** експертиза. Вона може бути додатковою або повторною, але здійснюється тільки після проведення основної (первинної).

Комісійна експертиза – це експертиза, яку проводить комісія експертів. Складається вона із осіб:

1. однієї спеціальності, наприклад – товарознавці непродовольчих товарів з різних груп товарів;
2. з експертів різних спеціальностей, наприклад – товарознавці продтоварів та фахівців санітарно-епідеміологічної служби.

У першому випадку експертиза буде **однопрофільною**, тобто суто товарознавчою, а у другому випадку – **комплексною** – товарознавчо-санітарною.

Комплексна експертиза призначається у випадках, коли вирішення питання про якість та інші категорії товару, вимагає сукупного використання даних, що відносяться до різних галузей знань, у зв'язку з чим виконання експертизи і доручається експертам різних спеціальностей.

Декільком експертам однієї спеціальності доручається провадження повторних експертиз, особливо у випадках розходжень у позиціях експертів, які виконували попередню експертизу.

Комісія експертів може призначатися і для проведення первинної експертизи, наприклад, в силу складності дослідження товару або особливого доказового значення очікуваного висновку.

За Інструкцією про порядок проведення товарної експертизи в ТПП України ознайомитись з підставами для проведення різних видів експертиз, їх характеристиками, метою та особливостями документального оформлення. Заповнити таблицю 1.2.

Таблиця 1.2 – Особливості різних видів експертиз

№ з/п	Вид експертизи	Особа, яка має право призначити експертизу	Мета експертизи	Особливості документального оформлення
1	2	3	4	5

2 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2
ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ВАНТАЖІВ.
ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРТИЗИ ВАНТАЖІВ, ЯКІ НАДІЙШЛИ
ЗАЛІЗНИЧНИМ ТА АВТОМОБІЛЬНИМ ВИДАМИ ТРАНСПОРТУ

Мета Вивчити правила перевезення вантажів залізничним та автомобільним транспортом. Ознайомитись з особливостями пакування та маркування транспортних засобів і тари, приймання вантажів і супровідної документації від різних перевізників.

Матеріальне забезпечення Статут залізниць України, Положення про постачання товарів народного споживання, Методика проведення експертизи вантажів, що надійшли автомобільним транспортом.

Час проведення: 4 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- Особливості експертизи товарів, які надійшли залізничним транспортом
- Значення транспортного маркування товарів в товарознавчій експертизі
- Які особливості маркування окремих видів тари?
- Проведення експертизи товарів, які надійшли водним транспортом
- Особливості експертизи товарів, одержаних повітряним транспортом
- Особливості проведення експертизи товарів, що надійшли у пошкодженій та відкритій тарі
- Порядок проведення експертизи вантажів з ознаками відкриття, псування тощо

Завдання 1 ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ, ЯКІ НАДІЙШЛИ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

Вивчення основних правил перевезення вантажів залізничним транспортом. Ознайомитись з розділами Статуту залізниць України і дати письмові відповіді на питання у вигляді таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні положення Статуту залізниць України

Питання	Розділ, пункт статуту	Зміст відповіді
1	2	3
1. Який порядок отримання вантажів залізничним транспортом		
2. В яких випадках та ким складається комерційний акт		
3. Яке значення має вірне маркування вантажів на залізничному транспорті		

Продовження табл. 2.1

1	2	3
4. Від чого залежить розмір оплати перевезень залізничними транспортом		
1	2	3
5 Строки зберігання вантажів на залізниці		
6. В яких випадках одержувач вантажу звільняється від сплати штрафу за простій вагонів або затримку контейнеру		
7. В яких випадках залізниця видає вантаж без перевірки ваги, кількості місць та стану вантажу		

Вирішити ситуаційне завдання

До станції Чернігів-Товарний на адресу торгового оптово-роздрібного підприємства «Атлант» прибули 2 вагона з товарами. В одному вагоні були розташовані продовольчі товари в картонних та дерев'яних ящиках, а в другому – товари в контейнерах та паперових коробах (одяг, галантерейні товари).

При огляді вагонів товарознавець підприємства «Атлант» виявив, що на одному вагоні було зірвано пломбу відправника та порушено цілісність вагону, а також встановлено нестачу 2-х ящиків з товаром: консерви м'ясні «М'ясо курей шматочками у власному соку» у скляних банках, місткістю 0,5л, виробництва Одеської птахофабрики. В другому вагоні виявлено підмочування паперових коробів з галантерейними товарами в кількості 7 шт.

Торгове підприємство-одержувач подало заявку до Чернігівської Торгово-промислової палати щодо проведення експертизи транспортного засобу і вантажу, який прибув залізничним транспортом.

Необхідно:

1. Описати порядок одержання товару залізничним транспортом
2. Визначити міру відповідальності залізниці за неналежне зберігання вагонів та вантажів при перевезенні. Встановити, які документи повинні бути оформлені залізницею в даному випадку.
3. Описати дії експерта щодо порядку проведення експертизи залізничних вагонів та вантажу.

Завдання 2 Вивчення особливостей експертизи вантажів, які надійшли в автотранспорті

Перш ніж відкрити автотранспортний засіб, експерт повинен ознайомитись із транспортними та супровідними документами. Звірити номер транспортного засобу з номером, вказаним у транспортному документі. Необхідно впевнитися, що транспортний засіб справний в комерційному та технічному відношенні. Перевірити наявність пломб відправника, їх цілісність і

відповідність відтисків даним, вказаним у транспортному або супровідному документі постачальника.

Перевіряючи вміст транспортного засобу, експерт повинен перевірити стан тари та упаковки товарів, реквізити маркірування.

При проведенні експертизи у місцях зберігання товарів, експерт звертає увагу на умови зберігання і порядок складування, наявність пошкодження тари або слідів відкривання. Все це фіксується в Робочому зошиті експерта, а потім і в акті експертизи певної форми.

Акт експертизи складається окремо на кожну партію товару, що надійшла за одним транспортним документом постачальника.

Вивчити Методику проведення експертизи вантажів, що надійшли автомобільним транспортом.

Вирішити ситуаційне завдання

Від трикотажної фабрики «Веселка», м Львів, до Чернігівського оптового підприємства «Колібри» була доставлена партія трикотажного одягу автомобілем ГАЗ – (транспорт виробника). При прийманні вантажу від експедитора транспортного засобу товарознавець підприємства «Колібри» помітив порушення упаковки коробок з трикотажною білизною – відрив клеючої стрічки на 8-ми коробках з трикотажною білизною та деформацію коробів з костюмами трикотажними – всього 4 шт. На претензію одержувача фабрика «Веселка» не дала позитивної відповіді. Директор чернігівського підприємства «Колібри» зробив заявку в ТПП м. Чернігова на проведення експертизи вантажу, що прибув в автомобілі ГАЗ з м. Львова.

Необхідно :

1. Описати порядок одержання товару автотранспортом.
2. Відтворити дії експерта з проведення експертизи вантажу.
3. Організувати проведення експертизи.

3 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3

ІНФОРМАЦІЙНІ І ДОКУМЕНТАЛЬНІ ЗАСОБИ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ. ЕКСПЕРТИЗА ТОВАРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА МАРКУВАННЯ ТОВАРІВ

Мета набути навички роботи з інформацією та документами, необхідними для підготовки, проведення та завершення товарознавчої експертизи. Вивчити основні види інформаційних засобів та групи документів, що застосовуються у товарознавчій експертизі

Матеріальне забезпечення Закон України «Про інформацію», зразки документів: накладні, рахунки-фактури, сертифікати якості, якісні посвідчення, рахунки, комерційні договори

Час проведення: 2 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- Поняття та вимоги до інформації. Які основні види інформації вам відомі?
- Проаналізувати основні положення Закону України «Про інформацію».
- На які групи поділяються товарно-супровідні документи? Охарактеризуйте їх.
- Маркування товарів. Вимоги, правила подання інформації, відповідальність за порушення маркування товарів.

Завдання 1 Вивчення НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ з ВИЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЇ

Необхідно ознайомитись з основними положеннями Закону України «Про інформацію» та іншими законодавчими актами, які регламентують терміни, визначення і застосування інформації та документів. Основні поняття та визначення оформити в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Зміст основних визначень щодо інформації і документів

№ з/п	Визначення	Характеристика визначень
1	2	3
1.	Інформація	
2.	Основні вимоги до інформації	
3.	Основні види інформації	
4.	Одержання інформації	
5.	Документ	
6.	Основні реквізити документа	
7.	Види документів	

Завдання 2 Вивчення ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ ТОВАРНО-СУПРОВІДНИХ ДОКУМЕНТІВ В ТОВАРОЗНАВЧІЙ ЕКСПЕРТИЗИ. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ

Товарно-супровідні документи (ТСД) – це комерційна інформація, призначена для ідентифікації партії товарів протягом її просування від виробника (посередника) до покупців (споживачів).

Групи товарно-супровідних документів:

1 група. Кількісні ТСД: пакувальні листи, специфікації, комерційні акти, акти про встановлені розбіжності за кількістю товарів.

2 група. Якісні ТСД: всі види сертифікатів, якісні посвідчення, заяви-декларації, якісні посвідчення.

3 група. Розрахункові ТСД: рахунки, рахунки-фактури.

4 група. Комплексні ТСД: всі види накладних.

1. Вивчити групування товарно-супровідних документів і оформити таблицю 3.2.

Таблиця 3.2 – Характеристика груп і видів товарно-супровідних документів в експертизі

№ з/п	Група ТСД	Вид ТСД	Короткий зміст документу, призначення для експертизи
1	2	3	4

2. Дати письмову характеристику зразкам ТСД, запропонованих викладачем. Після виконання завдання дати відповіді на питання:

- Для чого запропоновані зразки ТСД використовуються в товарознавчій експертизі?
- Які особливості оформлення ТСД, призначених для експертизи?

3. Вирішити ситуаційне завдання

До магазину «Світ скла» м. Чернігів, надійшла партія виробів з кришталю виробництва Бережанського склозаводу, Хмельницької області, за рахунком-фактурою № 27/14 від 10.12.15 р. на підставі договору купівлі-продажу № 571 від 01.11.2015 р. Під час перевірки партії виробів за якістю та кількістю перевіряли відповідність даним накладної № 24 від 09.12.15 та специфікації (за договором). Були виявлені дефекти окремих виробів з партії: допустимі і недопустимі. Дирекція магазину подала заявку на проведення експертизи якості партії виробів з кришталю для оформлення обґрунтованої претензії виробнику. На вимогу експерта, який прибув з Чернігівської регіональної ТПП, були пред'явлені документи на товар.

Необхідно: проаналізувати, чи всі необхідні документи були надані експерту і надати характеристику тим документам, які були пред'явлені для проведення експертизи.

4 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

ЕКСПЕРТИЗА ВІДПОВІДНОСТІ КОДІВ ТОВАРІВ ТОВАРНІЙ НОМЕНКЛАТУРИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ТН ЗЕД)

Мета навчитися проводити експертизу відповідності товарів їх кодам товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності.

Матеріальне забезпечення Закон України «Про митний тариф України», Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності

Час проведення: 2 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- Як визначити код товару за ТН ЗЕД?
- Правила визначення країни походження товару.
- За яким порядком експерт повинен проводити визначення коду товарів?
- Особливості ідентифікації товарів, які надходять в Україну з-за кордону.

Завдання 1 Вивчення методик визначення кодів товарів за ТН ЗЕД

1. Ознайомитись зі змістом і структурою класифікатора УКТ ЗЕД.
2. Виписати основні етапи проведення визначення коду товарів.
3. Вивчити основні завдання експерта з визначення відповідності імпортованих товарів УКТ ЗЕД.
4. Засвоїти порядок оформлення документації за результатами експертизи щодо відповідності товарів кодам товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання 2 ЕКСПЕРТИЗА ВІДПОВІДНОСТІ КОДІВ ТОВАРІВ ТОВАРНИЙ НОМЕНКЛАТУРИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Необхідно визначити коди парфумерно-косметичних товарів, які були представлені під час митного контролю експерту-товарознавцю.

Вихідні дані:

1. Рідке мило «Сандал», «Лавандове».
2. Лосьйон після гоління «NIVEA».
3. Гель для душу «MIAMI BEACH», «FAIR».
4. Компактна пудра «LUMIERE MATE», розсипчаста пудра, гідратуюча пудра.
5. Лак для нігтів, рідина для зняття лаку, закріплювач лаку для нігтів.
6. Креми: денний «Біонутритив», крем під очі «Ревю», крем для загару «Полі», нічний відновлюючий крем «Ретинол Актив».
7. Парфумерна вода «ORIUM», «Магнолія», туалетна вода «Орхідея», одеколон «Візаві».

Визначити які документи і за яким порядком оформлюються експертом за результатами проведення експертизи відповідності кодів парфумерно-косметичних товарів ТН ЗЕД. Самостійно вибрати 1-3 парфумерно-косметичні товари і, провівши експертизу, оформити її результати з визначення коду ТН ЗЕД.

5 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ. СТРУКТУРА, ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ АКТУ ЕКСПЕРТИЗИ.

Мета вивчити структуру та зміст етапів проведення товарознавчої експертизи. Навчитися складати і оформлювати документи з проведення експертизи, аналізувати результати експертизи.

Матеріальне забезпечення

Час проведення: 4 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- Охарактеризувати основні етапи проведення товарознавчої експертизи.
- Які документи необхідно заповнювати під час проведення товарознавчої експертизи?
- На якому етапі проведення експертизи складається Акт експертизи?
- Ознайомитись та вивчити зміст основних реквізитів Акту експертизи.
- Які відомості повинна містити протокольна частина Акту експертизи?
- Ким затверджується Акт експертизи? Скільки примірників Акту експертизи необхідно оформити експерту?
- Зміст констатуючої частини Акту, висновку.

Завдання 1 ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

1. Вивчити зміст основних етапів товарознавчої експертизи і в довільній формі охарактеризувати ці етапи. Документи, які оформлюються під час експертизи та форми актів наведені додатку А.

2. Вивчити зміст і структуру основних документів, які оформлюються на всіх етапах проведення товарознавчої експертизи. Результати виконання завдання оформити у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Характеристика документів, які оформлюються під час проведення товарознавчої експертизи

№ з/п	Найменування документу	Етапи проведення товарознавчої експертизи		
		Попередній етап	Основний етап	Заключний етап
		Зміст та особливості оформлення документу		
1.	Заява на проведення експертизи	Оформлюється в експертній організації. Документ містить інформацію про: замовника експертизи, мету експертизи, особливості товару. Підтверджується підписом замовника.	-	-

Завдання 2 ВИВЧЕННЯ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ОСНОВНИХ ЧАСТИН АКТУ ЕКСПЕРТИЗИ

1. Ознайомитись з Актом експертизи форми 3 (дивись додаток А). Необхідно охарактеризувати логічний зв'язок частин Акту між собою, їх послідовність в Акті.

Для виконання завдання користуватися схемою:

***Акт експертизи----Протокольна частина----Констатуюча частина---
-Заключна частина***

2. Дати змістовну характеристику кожній частині Акту експертизи та оформити у вигляді таблиці 5.2

Таблиця 5.2 – Сутність та зміст складових частин Акту експертизи

№ з/п	Назва структурної частини Акту експертизи	Характеристика змісту частини Акту експертизи
1.	Протокольна частина	
2.	Констатуюча частина	
3.	Заключна частина	

Після виконання завдання зробити висновок щодо основного змісту кожної частини Акту експертизи за таким порядком:

1. ***Протокольна частина Акту експертизи*** – це важлива частина Акту, в якій експерт надає первинні відомості щодо: мети експертизи; дати та місця проведення експертизи; суб'єктів, які здійснювали експертизу, надає характеристики товару, представленого до експертизи.

2. ***Констатуюча частина Акту експертизи*** –

3. ***Заключна частина акту експертизи*** –

Кожному студенту наприкінці лабораторної роботи необхідно виконати індивідуальне самостійне завдання – оформити Акт експертизи за умовами, запропонованими у ситуаційних завданнях, запропонованих викладачем.

6 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 6

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ НАРОДНОГО СПОЖИВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА

Мета вивчити основні положення правил, правових норм, порядку оформленні документації при проведенні експертизи товарів народного споживання вітчизняного виробництва

Матеріальне забезпечення Інструкція про порядок проведення експертизи в ТПП України, бланки документів

Час проведення: 4 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- Назвіть основні етапи проведення експертизи товарів.
- Як оформлюються результати експертизи?
- Що входить до прав та обов'язків експерта?

- За якими формами актів оформлюються результати експертизи товарів?
- Основні вимоги до написання частини «Висновок експерта».
- Якими юридичними документами слід користуватися при експертизі товарів вітчизняного виробництва?
- Яку відповідальність несе експерт за результати експертизи товарів?

Завдання 1 Вивчення правил організації та проведення експертизи товарів вітчизняного виробництва

Особливості проведення експертизи товарів народного споживання вітчизняного виробництва

В ТПП експертний відділ виконує роботи щодо експертизи товарів на підставі угоди із замовником або його гарантійного листа про оплату за роботу. За таких умов приймається заява (додаток А) на експертизу товарів, яка може бути прийнята і по телефону. Заява реєструється у журналі реєстрації за датами надходження з наданням їй порядкового номера. Нумерація в журналі починається з першого дня нового року. При цьому доцільно проводити реєстрацію заявок на імпорتنі та вітчизняні товари окремо. Для реєстрації заявки необхідно мати такі дані:

- назву;
- адресу;
- телефон замовника;
- назву, кількість, місцезнаходження товару;
- адресу постачальника;
- завдання експертизи

Заява повинна бути підписаною керівником та головним бухгалтером організації, скріплена печаткою. Відділ експертиз ТПП у термін, який погоджений із замовником (або зазначеним у нормативних документах), направляє експерта для проведення експертизи, або дає мотивовану відмову замовнику. На підставі заяви оформлюється наряд (додаток Б), підписаний керівником та скріплений печаткою експертного відділу ТПП. Наряд має той самий №, що й № заяви у журналі реєстрації заяв. На всіх документах, що пред'явлені експерту для проведення експертизи робиться відмітка «Пред'явлено експерту», ставиться підпис і № наряду.

У проведенні експертизи беруть участь, як правило не менше 2-х компетентних представників замовника експертизи. Робота експерта починається після оформлення заяви, отримання від замовника необхідних документів та оплати роботи.

Для проведення експертизи якості товару необхідно відібрати проби (зразки товарів) з загального обсягу партії. Ці дії оформлюються «Актом відбору проб» (додаток В). За вирішенням експерта відбір зразків проб товару може проводитися для лабораторних досліджень (це окремий акт відбору проб). Результати лабораторних досліджень експерт обов'язково наводить у акті

експертизи з додаванням Протоколу (Акту) лабораторного дослідження (додаток Г).

Лабораторні дослідження товарів проводять в акредитованих лабораторіях, з якими експертний відділ ТПП має договори про співробітництво.

Результати експертизи оформлюються різними видами актів. Акти (додаток Д) заповнюються в двох екземплярах. Якщо є виправлення вони повинні бути підписані експертом. Всі екземпляри підписуються експертом, керівником відділу, ставиться печатка відділу експертиз ТПП. На копії акту, що залишається в ТПП ставить підпис замовник.

До акту, за бажанням замовника, можуть докладатися різні документи з експертизи (протоколи досліджень, дані органолептичних оцінок, фотографії, тощо). Заяви, копії актів, інші документи експертизи передають у бухгалтерію не пізніше, ніж через день після завершення робіт.

Після виконання завдання необхідно вирішити ситуаційне завдання.

Ви працюєте експертом в Чернігівській регіональній ТПП. До Вашого експертного відділу звернулися представники оптової продовольчої комерційної бази «Регіон» з проханням провести експертизу партії товарів, що надійшли з Київської оптової посередницької організації.

Необхідно:

1. Письмово скласти план організації проведення експертизи.
2. Вказати, які документи потрібно заповнити перед початком проведення експертизи, дати їх характеристику.

Завдання 2 Вивчення прав та обов'язків експертів

Експерти сьогодні можуть входити до складу персоналу *експертних відділів ТПП, або органів сертифікації* (сертифікаційні дослідницькі лабораторії). Також експерти, основне місце роботи яких не знаходиться в експертних організаціях, але вони за своїми професійними даними залучаються для проведення експертиз – це *незалежні експерти*.

Експерти мають право на виконання робіт з експертизи або сертифікації та контролю якості продукції, якщо вони мають спеціальну підготовку, атестацію (сертифікат). Важливими та обов'язковими вимогами до експертів є: незалежність, компетентність, досвід роботи, особисті якості.

Незалежність експерта визначається об'єктивністю його експертних висновків, які повинні базуватися на нормативних та юридичних документах і виключати вплив різних організацій та структур на його рішення.

Компетентність – це наявність у експертів професійної та спеціальної освіти і таких спеціальних знань:

- нормативних документів, методик проведення експертиз;
- експертизи товарів, сировини, обладнання;

- проведення лабораторних досліджень зразків товарів

Досвід роботи – для присвоєння звання «Експерт» перед атестацією, фахівець повинен мати не менше 4-х років стажу практичної роботи з експертизи товарів.

Особисті якості – характеризуються такими поняттями: об'єктивність оцінок, відповідальність за проведення та результати експертизи, неупередженість висновків, принциповість.

Виписати з Інструкції по порядок проведення експертизи товарів в ТПП України основні права та обов'язки експертів. Оформити у вигляді таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 – Характеристика прав та обов'язків експертів ТПП України

Інструкції ТПП України: Розділ, п., п.п.	Права експерта ТПП	Обов'язки експерта ТПП
1	2	3

Завдання 3 Вивчення видів актів експертизи та порядку їх оформлення

Складання акту експертизи є підсумковим етапом експертизи.

Результати експертизи оформлюються на бланках актів за відповідними формами: форма № 1, форма № 2, форма № 3, форма № 4, форма № 5, форма № 6, форма №7 (додаток А).

В разі повної відповідності кількості та якості маркірування товару даним супровідних документів і вимогам нормативно-технічної документації, оформлюється акт за формою № 1.

Якщо є розбіжності між якістю товару і даними супровідних документів, то оформлюється:

- на імпорتنні товари акти форм № 2, 4;
- на вітчизняні товари акти форми № 3

Результати експертизи імпорتنних товарів при встановленні розбіжностей за якістю або кількістю з даними супровідних документів і потреби у великому текстовому описі, оформлюється актом форми № 4. Форму акту № 2 використовують в разі невеликих текстових пояснень, коли основний текст викладений у додатках та при оформленні результатів експертиз окремих виробів, малих партій товару, певної партії імпорتنних товарів.

Акт за формою № 5 оформлюється на вітчизняні та імпорتنні товари, які повернув покупець, або необхідна експертиза лише окремих одиниць товару. При цьому претензія постачальнику не висувається.

В разі повернення покупцем великої партії товару до акта № 5 прикладається «Додаток до акта експертиз».

На імпорту плодовоовочеву продукцію, яка перевіряється в місцях реалізації, оформлюється акт за формою № 6.

Результати перевірки зразків закупки імпорتنних товарів оформлюються актом форми № 7.

На прохання замовника, експертом проводяться консультації з вивчення ступеню зниження якості і псування товару. Така експертна консультація оформлюється «Актом консультації». У змісті консультації вказується в присутності кого була проведена перевірка і з яких питань. Далі подається детальна характеристика приміщення, де зберігався товар і умови зберігання. Повністю описується відбір проби та її кількість. Результати досліджень оформлюються згідно нормативної документації (про що вказується у висновку експерта).

Ознайомитись із формами актів експертизи, які представлені у додатках та зробити їх короткий опис у формі таблиці 6.2.

Таблиця 6.2 – Характеристика змісту актів експертизи різних форм

Форми актів, назва	За яких умов складається	Короткий зміст акту
1	2	3

Після виконання завдання дайте відповіді на питання :

1. В якому разі необхідно оформити акт експертизи за формою № 5?
2. В чому полягає різниця між оформленням актів форми № 2 та № 4?
3. Якої форми акт необхідно скласти, якщо експертиза бананів та цитрусових проводиться у роздрібному торговельному підприємстві – продовольчому магазині «СеДаМ» під час реалізації цих товарів

7 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ ЗАКОРДОННОГО ВИРОБНИЦТВА

Мета вивчення основних положень, правил, порядку проведення експертизи товарів закордонного виробництва. Оформлення результатів експертизи.

Матеріальне забезпечення нормативна документація з проведення експертизи товарів закордонного виробництва, акти експертизи імпортованих товарів, Інструкція о порядку перевірки качества и количества импортных товаров экспертами Торгово-промышленной палаты СССР, Основные условия регулирования договорных отношений при осуществлении экспортно-импортных операций.

Час проведення: 4 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- Що є підставою для необхідності проведення експертизи товарів народного споживання закордонного виробництва?
- Вказати основні правила постачання товарів закордонного виробництва.

- Які документи необхідні для проведення експертизи імпортованих товарів?
- Який порядок складання актів за результатами експертизи імпортованих товарів?
- Особливості проведення експертизи товарів закордонного виробництва.
- Які правила складання сертифікату якості на товари закордонного виробництва?

Завдання 1 Вивчення особливостей проведення експертизи товарів закордонного виробництва

Вироби іноземного виробництва, які прибувають за міжнародними контрактами і відповідними товарно-транспортними накладними, приймаються згідно Інструкції про порядок перевірки якості та кількості імпортованих товарів експертами ТПП СРСР від 01.07.81, № 64.

У більшості випадків імпортовані товари за міжнародними контрактами прибувають на вітчизняні станції залізниці у вагонах та контейнерах. Експерт перевіряє відповідність номера на контейнері номеру, який вказаний у залізничній накладній інофірми. Далі перевіряється: цілісність замків, запорів дверей контейнера, наявність пошкоджень, які дають змогу вільного доступу до товару, відповідність відтиску пломби.

Якщо в накладній відтиск пломби не вказаний, то експерт порівнює відтиск пломби контейнера з відтиском штампеля залізничної станції відправлення (на четвертій сторінці накладної).

Експерт може дати згоду на участь у відкриванні контейнера, якщо не було виявлено ніяких пошкоджень. В більшості випадків на практиці експерти виявляють ті чи інші відхилення при прийманні вантажів з імпортованими товарами.

Для більш глибокого засвоєння теми роботи необхідно розглянути практичні приклади:

Приклад 1

На станцію залізниці м. Жмеринки, Вінницька область, прибув вагон з імпортованими виробами, який призначався торговельному підприємству «Глорія». В залізничній накладній є відтиск пломби товаровідправника «Берлін», на зворотній стороні зазначено – «20.05.15» і відмітка про складання на станції Рибник (Польща) комерційного акту від 23.05.15. На пломбі є відтиск «Рибник», на зворотній стороні – «23.05.15». Якщо пред'явлений комерційний акт і з нього свідчить, що склад контейнера перевірявся, або такий акт не пред'явлений, то експерт керується п.9 Інструкції про порядок перевірки якості та кількості імпортованих товарів і **не бере участі** в подальшій експертизі. Це відбувається з причини відсутності на контейнері фірмової пломби відправника. В цьому випадку він дає рекомендації товароодержувачу **перевірити склад контейнеру в присутності представника залізничної станції.**

Приклад 2

Прибув вантаж з імпорнтними товарами на станцію залізниці Львів. Товароодержувач – оптова торгівельна фірма «Данко» при перевірці накладної виявила: відтиск пломби товароодержувача «Грюндер», на зворотній стороні - «07.03.15», а на пломбі зазначено – «Франкфурт/Одер», а на зворотній стороні – «17.03.15». Відтиск штемпелю в накладній відповідає відтиску на пломбі. Це означає, що пломба товаровідправника на контейнері відсутня, а є пломба іншого залізничного пункту тієї ж країни (Німеччина), але поставлена через 10 днів після опломбування контейнеру відправником. Якщо в накладній немає відмітки про складання комерційного акту в зв'язку з відсутністю пломби відправника, то експерт повинен **попередити товароодержувача про порушення і прийняти участь у прийманні контейнера, але в акті експертизи обов'язково зазначити і вказати на ці порушення.**

Приклад 3

На станції залізниці м. Харків приймали вантаж з імпорнтними товарами. При перевірці цілісності контейнера було виявлено: штирі у дверях контейнеру вийшли із своїх гнізд, пломба інофірми не пошкоджена, комерційний акт не пред'явлений. Експерт виявив порушення: цілісність контейнера з товаром порушена, відсутній документ перевірки контейнеру (комерційний акт).

Дії експерта, як і у прикладі 2.

У випадках порушення пломб, цілісності контейнера, невідповідності супровідних документів, експерти повинні рекомендувати одержувачу акуратно зрізати пломбу, щоб в разі необхідності можна було її дослідити. Далі контейнери відкриваються. Під час відкривання контейнерів товароодержувач може відмовитися приймати товар або підраховувати вміст контейнеру. В цих випадках експерт повинен зробити запис на пакувальному листі: «Після відкривання контейнеру №... представник товароодержувача (посада, прізвище) відмовився приймати вміст контейнера, мотивуючи тим, що..., або «Представник товароодержувача (посада, прізвище) відмовився від підрахунку кількості товару після відвантажування контейнеру». Під цими висновками повинні стояти підписи експерта і представника товароодержувача, дата і час. При відмові одержувача підписати документ, експерт робить в супровідних документах відповідні відмітки і зупиняє свою роботу.

При подовженні експертизи імпорнтних товарів, що надійшли, експерт проводить наступні операції :

- Відкриває контейнер, перевіряє наявність полімерної плівки на товарах або іншого захисного матеріалу.
- Виявляє підмочені або пошкоджені коробки з виробами, що знаходяться коло дверей контейнеру.
- Перевіряє ступінь заповнення транспортного засобу і констатує, що транспортний засіб заповнений товаром: повністю, на 4/5, на 3/5, тощо, - про що робить запис у документах.

- Перевіряє стан товару у пошкоджених тарних місцях і встановлює можливі причини пошкодження.
- Підраховує і проводить запис кількості тарних місць у транспортному засобі, відповідно супровідним документам.

Після розвантаження контейнеру експерт оглядає контейнер всередині. Кількість тарних місць повинна співпадати з даними пакувального листа. В разі порушення цього порядку експерт робить запис на пакувальному листі: «В транспортному засобі №... з цілою пломбою знаходилося... шт.. опломбованих тарних місць з виробами», ставить дату, час і підпис. Разом ставить свій підпис і товароодержувач. Тільки після цього експерт дозволяє замовнику експертизи проводити подальші дії з товаром.

При експертизі кількості імпортованих товарів може бути виявлено недолік цих товарів. В цьому випадку, згідно п.15 Інструкції про порядок перевірки якості і кількості імпортованих товарів, визначається вага нетто товарів. Зустрічаються інші випадки порушення при проведенні експертизи кількості імпортованих товарів.

Приклад 1

З порту м. Одеси надійшов контейнер за пломбою порту, товар в ньому – в упаковці інофірми. При розвантажуванні контейнеру експертом було виявлено порушення тарних місць. В цьому випадку кількість товарів в них перевіряється одразу ж після розвантажування. Фактична кількість відвантажених з контейнеру товарів в кожному тарному місці, їх номери і інші реквізити порівнюється з даними специфікації порту та акту експертизи. Фактична кількість виробів в кожному тарному місці зіставляється з даними пакувальних листів. Якщо частина товару надійшла в упаковці порту, то вона виділяється окремо в акті: «Крім цього, в контейнері №... знаходилося... ящиків(№№...) в упаковці порту, в яких виявилось...»

Приклад 2

До експертизи пред'явлено 6 контейнерів, а в специфікації вказано 10, при цьому їх номери не співпадають, залізнична накладна не пред'явлена (4 контейнери не довезені). Експерт перевіряє наявність на контейнерах наклеєних фірмових етикеток з вказаним номером пакувального листа. Якщо номери на етикетках співпадають з номерами, вказаними у специфікації інофірми, то приналежність контейнеру в даній специфікації можна рахувати встановленою. Однак, експерт дає згоду на участь у експертизі тільки в тому випадку, коли він знає з власного досвіду, що пломби та їх відтиски є пломбами та відтисками даної фірми. Після відкриття контейнеру, при наявності пакувального листа в якому він порівнює його номер з номером, вказаним у специфікації на контейнер, робить запис у специфікації або пакувальному листі.

Якщо приналежність пломб та відтисків контейнеру встановити неможливо, то експерт повинен відмовитися від проведення експертизи.

Експерт проводить підрахунок кількості виробів у кожній одиниці тари (коробі, ящику, коробці), які розвантажили. Дані перевірки порівнює з даними

маркування коробок (пакувальних листів в коробах або ящиках). Далі загальну кількість виробів у всіх коробках порівнює з даними пакувального листа транспортного засобу (специфікацією) інофірми. В разі вивільнення коробок від товару після підрахунку, експерт повинен вимагати забезпечення зберігання цих коробок до остаточної перевірки фактичної кількості виробів в транспортному засобі з даними інофірми.

Вивчити «Методические рекомендации по проведению экспертизы товаров, поступающих в контейнерах и автотранспортных средствах».

Виписати особливості проведення експертизи імпорتنих вантажів, які надійшли вантажоодержувачу від засобів автотранспорту (розділ «Правовое регулирование перевозок грузов автотранспортными средствами») у вигляді відповідей на питання:

- Як відбувається видача контейнерів з імпортними товарами, що надійшли автотранспортом?
- Яку відповідальність несе перевізник стосовно вантажу, який перевозиться в автотранспорті?
- Порядок вирішення питань про виявлену невідповідність вантажу по кількості та якості.
- Правила складання акту експертизи на імпортні товари, доставлені автотранспортом.
- В якому разі експертиза кількості імпортних товарів поводитьсь безпосередньо в момент відвантаження товару з транспортного засобу?
- Порядок отримання імпортних товарів при централізованому завезенні автотранспортом.

Вивчити та виписати особливості оформлення результатів експертизи імпортних товарів, які приймаються від органів автотранспорту за матеріалами розділу Методики - «Оформление результатов экспертиз контейнерных и автомобильных партий товара», у вигляді відповідей на питання:

- Які дані повинна вміщувати в себе контейнерна специфікація на імпортні товари?
- Порядок проведення експертизи кількості місць і товару, стану упакування.
- Дії експерта в разі виявлення невідповідності фактичної кількості товару даним супровідних документів.
- Коли відповідність фактичної кількості товару даним супровідних документів встановлюється за даними пакувальних листів?
- В якому випадку експерт може дати свій висновок по всій контейнерній партії імпортних товарів з урахуванням даних акта експертизи кількості місць і стану упаковки?

Після виконання роботи вирішити ситуаційне завдання

На станцію залізниці м. Чернігова прибув вагон з імпортними товарами на адресу оптової торгівельної фірми «Рубікон». Товароодержувач, який

прибув на виклик адміністрації станції, виявив нечіткий відтиск на пломбі дверей контейнеру, хитання ущільнюючих запорів. За документами у вагоні прибули консерви овочеві в асортименті з Угорщини. Дирекція торгівельної фірми вирішила викликати експерта для проведення експертизи кількості та якості товарів.

Необхідно:

1. Визначити порядок проведення експертизи вантажу, що прибув з-за кордону.
2. Встановити, які документи та в якій послідовності необхідно оформити експерту.

8 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 8

ЕКСПЕРТИЗА КІЛЬКОСТІ ТА ЯКОСТІ ПРОДТОВАРІВ

Мета вивчити порядок проведення товарознавчої експертизи продтоварів, особливостей перевірки кількісних характеристик та якісних показників харчових продуктів. Навчитися оформлювати документацію за результатами експертизи.

Матеріальне забезпечення Інструкція «Про порядок проведення товарної експертизи експертами ТПП України», Інструкція о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по качеству - № П – 7; Інструкція о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по количеству - № П – 6; нормативні документи на різні групи продтоварів

Час проведення: 4 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- З яких етапів складається експертизи кількості продтоварів?
- Охарактеризувати особливості експертизи документів під час експертизи кількості продтоварів
- В чому полягає кількісна оцінка товарів в експертних дослідженнях?
- Методи експертної перевірки кількості продтоварів.
- Які види перевірки кількості продтоварів застосовуються в експертизі, в чому їх сутність?
- Дії експерта при невідповідності фактичної кількості товару даним супровідних документів та (або) маркуванню.

Завдання 1 ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ КІЛЬКОСТІ ПРОДТОВАРІВ

1. За Інструкцією «Про порядок проведення товарної експертизи експертами ТПП України», визначити дії експерта за основними етапами експертизи кількості товарів. Результати оформити в таблиці 8.1.

Таблиця 8.1 – Характеристика основних етапів експертизи кількості продтоварів

№ з/п	Основні етапи експертизи кількості	Характеристика за Інструкцією
1.	Пред'явлення експерту оригіналів документів	
2.	Візування та перевірка документів	
3.	Перевірка робочого місця	
4.	Огляд приміщення та товару	
5.	Кількісна оцінка товару	
1	2	3

2. За нормативною документацією на різні групи продтоварів вибрати та проаналізувати методи перевірки кількості продтоварів, оформити у таблиці 8.2.

Таблиця 8.2 – Методи кількісної оцінки продтоварів, регламентовані нормативними документами

№ з/п	Номер і назва нормативного документу	Метод кількісної оцінки товарів	Сутність методу
1	2	3	4

3. Провести експертизу кількості продтоварів.

Ситуаційне завдання

Експерт Чернігівської ТПП одержав завдання щодо проведення експертизи кількості партії горілчаних виробів. До експертизи представлена партія вина виноградного сухого «Тамянка», міцністю 12%, у скляних темно-зелених пляшках, закупорених корковою пробкою з логотипом виробника, ємністю 0,7 л, за ціною 42 грн., виготовленого та розлитого на ПАТ «Ореанда», с.м.т. Коблево. Партія склала 380 пляшок. Етикетки тиснені золотою фольгою з позначенням торгової марки. Гарантійний термін зберігання – 4 місяці з дати розливу.

Під час експертизи було встановлено:

1. У двох ящиках помітне підтікання з боку дна у вигляді вологих неправильної форми плям.

2. У десяти пляшках спостерігалось помітне зменшення ємності рідини, порівняно з іншими пляшками у партії. Закупорювання пляшок при цьому не було порушено в жодній з пляшок.

Необхідно: відтворити дії експерта при проведенні експертизи кількості партії вина, оформити висновок щодо належної кількості товару у партії.

Завдання 2 ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ЯКОСТІ ПРОДТОВАРІВ

Проведення експертизи якості продтоварів складається з таких етапів:

1. Ознайомлення експерта з нормативними документами з якості продтоварів, вимогами з пакування, маркування та методами дослідження показників якості продтоварів.
2. Ознайомлення з товарно-супровідними документами.
3. Вибір способу визначення якості продтоварів.
4. Визначення ідентифікаційних ознак партії товарів.
5. Визначення виду перевірки якості: вибірковий, суцільний.
6. Вибір показників та методу (методів) перевірки якості продтоварів.
7. Огляд транспортної та споживчої тари.
8. Встановлення однорідності партії продтоварів.
9. Експертне дослідження якості партії товарів.
10. Оформлення акту експертизи.

Дати коротку характеристику кожного етапу експертизи якості продтоварів. Записати у довільній формі.

За нормативною документацією на різні групи продтоварів вибрати та проаналізувати методи перевірки якості продтоварів, оформити у таблиці 8.3.

Таблиця 8.3 – Методи оцінки якості продтоварів, регламентовані нормативними документами

№ з/п	Номер і назва нормативного документу	Метод оцінки якості товарів	Сутність методу
1	2	3	4

3. Провести експертизу якості продтоварів.

Ситуаційне завдання

Експерт Чернігівської ТПП одержав завдання щодо проведення експертизи якості партії горілчаних виробів. До експертизи представлена партія вина виноградного сухого «Тамянка», міцністю 12%, у скляних темно-зелених пляшках, закупорених корковою пробкою з логотипом виробника, ємністю 0,7 л, за ціною 42 грн., виготовленого та розлитого на ПАТ «Ореанда», с.м.т. Коблево. Партія склала 380 пляшок. Етикетки тиснені золотою фольгою з позначенням торгової марки. Гарантійний термін зберігання – 4 місяці з дати розливу.

Під час експертизи було встановлено:

1. Вино прозоре, світло-жовтого кольору, без ознак помутніння.
2. На дні шести пляшок помітний осад у вигляді окремих пластівців.
3. У вісьмох пляшках були виявлені не коркові, а пластмасові (з поліетилену) пробки.

4. В одному ящику пляшки мали нечітке друкування виробничого маркування (розпливчастість друкованого тексту), що ускладнювало сприйняття інформації про товар.

Необхідно:

- провести експертизу якості партії вина;
- оформити акт експертизи.

9 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 9

ЕКСПЕРТИЗА КІЛЬКОСТІ ТА ЯКОСТІ НЕПРОДТОВАРІВ

Мета Мета роботи: вивчити порядок проведення товарознавчої експертизи непродовольчих товарів, особливостей перевірки кількісних характеристик та якісних показників непродтоварів. Навчитися оформлювати документацію за результатами експертизи.

Матеріальне забезпечення Інструкція «Про порядок проведення товарної експертизи експертами ТПП України», Інструкція о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по качеству - № П – 7; Інструкція о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по количеству - № П – 6; нормативні документи на різні групи непродтоварів

Час проведення: 4 години

Питання для підготовки з теми та контролю знань студентів

- За яких причин упакування непродтоварів може бути пошкоджене?
- Охарактеризувати основні етапи експертизи непродтоварів.
- Від чого залежить вибір умов транспортування непродтоварів?
- Основні чинники, що впливають на якість непродтоварів.
- Якими документами може бути передбачена вибіркова перевірка кількості непродтоварів?
- Дати визначення поняттю експертиза непродтоварів за комплектністю.
- Назвіть основні способи визначення якості непродтоварів у міжнародній торгівлі

Завдання 1 ЕКСПЕРТИЗА КІЛЬКОСТІ НЕПРОДТОВАРІВ

До експертизи надходять непродовольчі товари вітчизняного та зарубіжного виробництва. Для проведення експертизи цих товарів експерти застосовують нормативні документи:

1. Для проведення експертизи кількості вітчизняних непродтоварів:

- комерційні договори;
- технічні умови;

- Інструкцію про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання по кількості П-6;
 - Інструкцію про порядок проведення експертиз у ТПП України.
2. Для проведення експертизи кількості непродтоварів закордонного виробництва:
- контракти з іноземними постачальниками в частині технічних умов;
 - Інструкцію про порядок проведення експертиз у ТПП України.

Особливу увагу приділяють експертизі кількості товару у пошкодженій упаковці, розпакованому вигляді, без упакування.

Необхідно проаналізувати розділи нормативної документації щодо порядку визначення кількості різних видів непродовольчих товарів та результати оформити у таблиці 9.1

Таблиця 9.1 – Особливості визначення кількості непродовольчих товарів під час проведення товарознавчої експертизи

№ з/п	Найменування товару	Нормативний документ (назва, номер)	Розділ, п., п.п. за нормативним документом	Метод перевірки кількості товарів
1	2	3	4	5

2. Провести експертизу кількості непродовольчих товарів.

Ситуаційне завдання

1. До експертизи пред'явлена партія посуду із кришталевого скла в асортименті. Посуд надійшов автомобільним транспортом, який під час огляду експертом виявився справним. Товар був запакований у тару виробника (картонні коробка), обклеєну фірмовою стрічкою. Під час вивантаження товару експерт зафіксував характерний звук – «чутний бій», що супроводжує битий посуд. Тарні одиниці з «чутним боєм» були відкриті у присутності представника транспортної організації. Встановлено: відсутність жорсткого прокладкового матеріалу між одиницями товару та захисних матеріалів безпосередньо в самій тарі. При огляді товару, виявлено:

- у 12 наборах склянок з кришталю (по 6 штук в кожному наборі) виявлено бій 2-3 виробів в кожному;
- в приборі для лікеру (графин і шість чарок на підносі) виявлено бій підносу і двох чарок.

Необхідно: провести експертизу кількості товару та оформити висновок експерта.

Завдання 2 ЕКСПЕРТИЗА КОМПЛЕКТНОСТІ НЕПРОДТОВАРІВ

Окремі групи непродовольчих товарів можуть задовольняти попит споживачів тільки при наявності комплекту, тобто всіх необхідних елементів даного товару. Група складно технічних побутових товарів має набір

функціональних елементів, які забезпечують повноцінне застосування і виконання різних видів робіт пирососів, пральних машин, холодильників тощо. Для меблевих товарів важливими комплектуючими є: кріпильна фурнітура, додаткові деталі для трансформації, скло, дзеркала та інші. Також комплектація деталями необхідна для ремонту і подовження терміну придатності непродтоварів. Так, для комп'ютерної техніки, побутової радіоелектронної апаратури важливим є наявність у комплекті до основних виробів – запасних деталей; радіодеталей; елементів, що забезпечують живлення цих товарів.

Необхідно на прикладі різних груп комплектних непродтоварів визначити вплив комплектності на споживні властивості цих товарів. Результати самостійної роботи оформити у таблиці 9.2.

Таблиця 9.2 – Особливості впливу комплектності непродтоварів на їх споживні властивості

Вид комплектних непрод. товарів	Групи споживних властивостей непродтоварів				Висновок
	Функціональні	Ергономічні	Естетичні	Надійність	
1	2	3	4	5	6
1. Меблеві товари	Наявність у комплекті кріпильної фурнітури та додаткових елементів дає змогу з'єднувати деталі меблів і отримувати різні за функціональним призначенням види меблів	З комплектом додаткових матеріалів можна створювати додаткові види меблів(трансформувати), робити зручні деталі	Комплектність створює цілісність композиції меблів, сприяє утворенню стилю та оригінального зовнішнього виду товарів	Довговічність меблів на пряму залежить від комплекту матеріалів для ремонту, своєчасної заміни зношених елементів	Комплектність меблів є необхідною складовою їх якості. Жодна група споживних властивостей не виявляється без комплекту необхідних матеріалів та деталей для меблів
1	2	3	4	5	6

Експертиза комплектності непродтоварів призначається для товарів, споживні властивості та якість яких залежить від їх комплектності.

Завдання 3 ЕКСПЕРТИЗА ЯКОСТІ НЕПРОДТОВАРІВ

Якість непродтоварів визначається різними способами, загальноприйнятими у міжнародній практиці. До основних з них відносяться: за стандартами, за технічними умовами, за зразками-еталонами. Існують також специфічні, більш вузькі способи визначення якості, які застосовуються рідко, за певних умов: за вмістом окремих елементів, за описом тощо.

Експертиза якості вітчизняних непродтоварів здійснюється відповідно вимогам стандартів, технічних умов, зразків-еталонів, договірних зобов'язань, Інструкції про порядок проведення експертиз у Торгово-промислових палатах України.

Непродовольчі товари закордонного виробництва перевіряються з якості за вимогами контрактів (розділу «Технічні умови»), за зразками-еталонами, за Інструкцією про порядок проведення експертиз у Торгово-промислових палатах України.

Залежно від завдання, яке поставив перед експертом замовник, експертиза якості непродовольчих товарів може здійснюватися у таких напрямках:

1. Експертиза пакування, маркування, умов зберігання та їх впливу на зміну якості товару.
2. Експертиза сировинного складу та способу виробництва товарів.
3. Експертиза показників якості, які характеризують споживні властивості товару.
4. Експертиза дефектів товару, їх оцінка та аналіз впливу на якість товару в цілому.

Необхідно підібрати нормативну документацію і проаналізувати вимоги до якості, методи і методики визначення якості певного зразка непродовольчих товарів, запропонованих викладачем. Оформити у довільній формі.

3. Провести експертизу якості непродтоварів.

Ситуаційне завдання

До експертного відділу Чернігівської торгово-промислової палати звернулася громадянка Бичко Т.О. з заявкою на проведення експертизи пари черевиків, які вона придбала 28.04.2015 р. на ринку «Нива» м. Чернігова. Черевики з натуральної шкіри, виробництва Дніпропетровського виробничого об'єднання «Схід». Одна пара – чоловічі модельні черевики 42 розміру, 2-ї повноти, з підошвою з натуральної шкіри, чорного кольору, за ціною – 1300 грн. Друга пара жіночі повсякденні черевики 37 розміру бежевого кольору на шнурках, з каблуком із полімерного матеріалу, ціна виробу - 815 грн. Під час проведення експертного дослідження в парі чоловічих черевиків було виявлено: м'який підпяточник в одній півпарі, пропуск матеріалу під строчкою на берцях в обох півпарах на довжині – 2 см з лицьової сторони, устілка не шкіряна, а з шкірозамінника. В жіночих черевиках: сліди клею на носковій частині, блочки однієї півпари тонші, ніж блочки іншої півпари, різна довжина берців – різниця становить 3,5 мм.

Необхідно: провести експертизу якості взуття; оформити акт експертизи.

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Загальні питання експертизи

1. Підставою для призначення експертизи є:

- 1) наряд;
- 2) договір;
- 3) заявка;
- 4) лист.

2. У випадку разового звернення замовника заявка на експертизу оформляється:

- 1) за телефоном;
- 2) телеграфом;
- 3) письмово;
- 4) факсом.

3. Експертиза кількості товару, який надходить без упаковки, навалом або у пошкодженій упаковці здійснюється під час:

- 1) приймання товару на залізниці;
- 2) складування товару;
- 3) перевірки якості товару;
- 4) вивантаження з опломбованого товаровідправником транспортного засобу.

4. Завдання експертизи визначається:

- 1) експертом;
- 2) відповідно до наряду;
- 3) підрозділом (ТПП);
- 4) відповідно до заявки .

5. Підставою для здійснення експертизи є:

- 1) заявка;
- 2) договір;
- 3) лист;
- 4) наряд.

6. Питання здійснення експертизи, яку не зазначено у наряді, необхідно погоджувати із:

- 1) замовником і керівником підрозділу;
- 2) замовником;
- 3) керівником підрозділу (ТПП);
- 4) постачальником.

7. При виявленні розбіжності між фактичною кількістю товару і даними документів відправника експерт:

- 1) робить запис в акті;
- 2) припиняє експертизу;
- 3) зважує тарне місце і порівнює результат з даними маркування і дає вказівку повернути товар;
- 4) робить відповідний запис в акті.

8. У пункті 1 акта експертизи «Дата складання» зазначається дата:

- 1) закінчення складання акта;
- 2) початку експертизи;
- 3) початку складання акта експертизи;
- 4) закінчення експертизи.

9. Номером акта експертизи є:

- 1) порядковий номер;
- 2) номер заявки;
- 3) номер наряду;
- 4) номер посвідчення експерта.

10. Експертиза товару, який не розділений за сортами, може здійснюватися за наявності:

- 1) відповідно до листа або якщо це обумовлено в угоді між замовником і ТПП (підрозділом);
- 2) відповідного листа замовника;
- 3) коли це обумовлено в угоді між замовником і ТПП;
- 4) не проводиться.

11. Визначення якості товару здійснюється:

- 1) органолептичним методом;
- 2) за результатами лабораторних досліджень;
- 3) за відібраною середньою пробою;
- 4) органолептичним методом або за результатами лабораторних досліджень.

12. Перевірка відповідності кількості товару даним товаросупровідних документів здійснюється тільки у разі, коли товар надходить у:

- 1) непошкодженій упаковці;
- 2) пошкодженій упаковці;
- 3) навалом;
- 4) у відкритій тарі.

13. Які особливі позначки проставляє експерт на всіх документах, які пред'явлені до експертизи?

- 1) тавро;
- 2) підпис;
- 3) підпис, пред'явлено експерту, номер наряду;
- 4) номер наряду.

14. В експертизі беруть участь:

- 1) не менше двох представників замовника експертизи та експерта;
- 2) не менше трьох представників замовника;
- 3) група експертів;
- 4) два представники замовника і представник іншої сторони.

15. Вибіркова перевірка якості товару з розповсюдженням її на всю партію товару можлива у тому разі, коли це:

- 1) погоджено із замовником;
- 2) передбачено нормативно-технічними документами та іншими документами;
- 3) погоджено із ТПП (підрозділом);
- 4) передбачено обов'язковими для сторін документами.

16. Експерт здійснює експертизу тільки того товару, який зазначений

у:

- 1) специфікації;
- 2) наряді;
- 3) пакувальному листі;
- 4) заявці.

17. Результати експертизи декількох партій товару, проведених за одним нарядом, оформлюються:

- 1) окремо;
- 2) одним актом;
- 3) трьома актами;
- 4) двома актами.

18. У тому разі, коли замовник є не першим товароодержувачем і документи постачальника відсутні, експерт повинен затребувати документи:

- 1) товароодержувача;
- 2) транспортної організації;
- 3) організації, яка провела перевідправлення товару;
- 4) товаропостачальника.

19. Коли експертом встановлено незадовільну якість товару, то:

- 1) відбираються зразки, якщо це передбачено угодою, контрактом або НД;
- 2) експертиза припиняється;
- 3) викликається постачальник;
- 4) проводиться суцільна перевірка.

20. Експертиза здійснюється після розсортування товару за:

- 1) супровідною документацією;
- 2) артикулами, фірмами;
- 3) гатунками;
- 4) усі відповіді правильні.

21. Відбір зразків (проб) здійснюється безпосередньо:

- 1) представником замовника;
- 2) експертом;
- 3) матеріально відповідальною особою;
- 4) експертом або під його керівництвом представником замовника експертизи.

22. Експерт має право відмовитися від здійснення експертизи, якщо замовник не подасть:

- 1) необхідну супровідну документацію;
- 2) транспортну документацію;
- 3) нормативну документацію;
- 4) усі відповіді правильні.

23. За відсутності супровідних і розрахункових документів кількість товару перевіряється за даними:

- 1) маркування і пакувальних листів;
- 2) за фактичною наявністю;
- 3) маркування;

4) пакувальних листів.

24. Якщо експертові пред'явлено товар у пошкодженій упаковці або відкритій тарі, то експертиза якості здійснюється способом:

- 1) вибіркової перевірки;
- 2) суцільного перерахунку;
- 3) за пробою, представленою замовником;
- 4) за відібраною середньою пробою.

25. Перевіряючи внутрішній вміст транспортного засобу, експерт звертає увагу на:

- 1) товарне сусідство;
- 2) стан упаковки товару;
- 3) стан упаковки, наявність маркування;
- 4) наявність маркування, пакувального листа.

26. На кожну партію товару, що надійшла за одним транспортним документом постачальника:

- 1) складаються окремі акти експертизи;
- 2) складається 2 примірники актів;
- 3) декілька актів експертизи;
- 4) один акт експертизи.

27. При здійсненні експертизи кількості товару перевіряється відповідність фактичної його наявності даним у документах:

- 1) супровідних;
- 2) розрахункових;
- 3) транспортних;
- 4) усі відповіді правильні.

28. Коли експертові пред'явлено товар, пошкоджений при транспортуванні залізницею, експерт вимагає від замовника:

- 1) акт митного догляду;
- 2) повідомлення замовником залізниці про пошкодження товару;
- 3) комерційний акт.

29. Протокол лабораторних досліджень і акт відбору проб:

- 1) здається в ТПП (підрозділ);
- 2) передається замовнику експертизи;
- 3) додається до акта експертизи;
- 4) передається постачальнику.

30. Торгово-промислова палата повинна направити експерта на експертизу у термін:

- 1) не пізніше однієї доби;
- 2) погоджений із замовником;
- 3) який призначено ТПП;
- 4) не пізніше 4 годин після подання заявки.

31. Кількість товару перевіряється за особистою участю експерта способом:

- 1) суцільного перерахунку з викладанням товару з тари, а також, якщо необхідно, перевіркою його міри чи маси;

- 2) суцільного перерахунку з викладанням товару з тари;
- 3) вибіркової перевірки;
- 4) перевірки маси і міри товару.

32. На перевірених неякісних промислових товарах народного споживання експерт ставить:

- 1) особистий підпис;
- 2) тавро;
- 3) номер наряду;
- 4) відбиток особистого штампу.

33. Перелік документів для оформлення сертифікатів походження товарів для комерційних структур:

- 1) контракт на експорт продукції, договір купівлі-продажу продукції, транспортні документи, документи, які підтверджують виробника продукції;
- 2) контракт на експорт продукції, договір купівлі-продажу продукції, транспортні документи, статут підприємства;
- 3) контракт на експорт продукції, документи, які підтверджують виробника продукції, документи, які свідчать про походження сировини, матеріалів;
- 4) контракт на експорт продукції, договір купівлі-продажу продукції, транспортні документи, НТД на продукцію.

34. Припинення процесу експертизи при перевірці кількості товару під час його вивантаження з транспортного засобу:

- 1) допускається за умови згоди замовника експертизи;
- 2) не допускаються;
- 3) допускається при погодженні з керівником підрозділу;
- 4) допускається при погодженні з керівником підрозділу і замовником експертизи.

35. Вибіркова перевірка якості товарів з розповсюдженням результатів на всю партію може бути застосована експертом у тому разі, коли:

- 1) це зазначено в наряді на експертизу;
- 2) на це є згода замовника;
- 3) це передбачено умовами контракту, стандартами, технічними умовами та іншими обов'язковими документами;
- 4) експертизі підлягає велика партія товару.

36. Відбір проб здійснюється:

- 1) безпосередньо експертом;
- 2) представниками замовника експертизи;
- 3) безпосередньо експертом або під його керівництвом представниками замовника; •
- 4) іншими особами.

37. Документи, які супроводжують вантаж від пункту відправлення до пункту призначення, називаються:

- 1) комерційними;
- 2) транспортними;
- 3) митними;

4) товаросупровідними.

38. Вартісна, якісна і кількісна характеристика партій товару надається у:

- 1) комерційних документах;
- 2) специфікаціях;
- 3) пакувальних листах;
- 4) контрактах на поставку товарів.

39. До документів, які свідчать про якість поставлених товарів, належать:

- 1) сертифікат про якість, гарантійне зобов'язання, технічна документація, протокол досліджень;
- 2) сертифікат про якість, гарантійне зобов'язання, протокол досліджень;
- 3) сертифікат про якість, гарантійне зобов'язання, протокол досліджень, дозвіл на відвантаження;
- 4) сертифікат про якість, гарантійне зобов'язання, дозвіл на відвантаження.

40. Відповідальність за збереження товарів під час їх перевезення від постачальників до одержувачів несуть:

- 1) постачальники і транспортні організації;
- 2) транспортні організації;
- 3) постачальники;
- 4) одержувачі.

41. Розрахунок збитків від перевезень товарів залізницею у грошовому виразі здійснюється експертом на:

- 1) навантажувально-розвантажувальних пунктах;
- 2) залізничній станції прибуття;
- 3) складі одержувача товару;
- 4) залізничній станції відправлення.

42. При перевезенні вантажів залізниця несе відповідальність за:

- 1) стан упаковки вантажу і його укладання в контейнери;
- 2) збереження контейнерів і пломб;
- 3) стан укладання вантажу в контейнери;
- 4) стан упаковки вантажу.

43. Якщо замовник експертизи має обґрунтовані заперечення щодо висновків експерта або коли експерт порушив порядок проведення експертизи, призначається:

- 1) повторна або контрольна експертиза;
- 2) повторна і контрольна експертиза;
- 3) контрольна експертиза;
- 4) повторна експертиза.

44. При експертизі вантажів, в яких не вистачає тієї чи іншої його частини, вирішується питання про можливість доукомплектування вантажу при:

- 1) залізничних перевезеннях;
- 2) перевезеннях водним транспортом;
- 3) автотранспортних перевезеннях;

4) перевезенні будь-яким видом транспорту.

45. Вибір умов транспортування залежить від:

- 1) строків та умов перевезення;
- 2) стану товару, його транспортабельності та строків перевезення;
- 3) строків перевезення, кліматичних умов;
- 4) стану товару, його транспортабельності, кліматичних умов.

46. У міжнародній торгівлі застосовуються:

- 1) англо-американська та національні системи вимірювань;
- 2) метрична та національні системи вимірювань;
- 3) метрична та англо-американська системи вимірювань;
- 4) метрична, англо-американська та національні системи вимірювань.

47. Приймання за кількістю і якістю імпортованих товарів проводиться відповідно до:

- 1) контракту, інструкції про порядок проведення експертизи експертами ТПП України;
- 2) інструкції з приймання товарів за якістю і кількістю;
- 3) стандарту на товар;
- 4) інструкції про порядок проведення експертиз.

48. Кількість товарів перевіряється способом:

- 1) вибіркового переліку;
- 2) суцільного та вибіркового переліку;
- 3) суцільного переліку;
- 4) приблизного визначення.

49. У тому разі, коли експерту пред'явлено товар, який був пошкоджений при транспортуванні залізницею, експерт потребує від замовника:

- 1) товаросупровідні документи;
- 2) комерційний акт;
- 3) сертифікат відповідності;
- 4) сертифікат якості.

50. Сертифікат відповідності – це:

- 1) документ, який свідчить про відповідність товару конкретному стандарту та належно проведеному ідентифікацію цього товару;
 - 2) документ, який засвідчує якість товару;
 - 3) документ, який свідчить про відповідність товару міжнародним стандартам;
 - 4) документ, який засвідчує, що товар відповідає санітарно-гігієнічним вимогам
- .

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про безпеку та якість харчових продуктів: Закон України від 6 верес. 2005 р. № 771/97-ВР.
2. Про торгово-промислові палати в Україні: Закон України від 2 груд. 1997 р. № 3771 -ХІІ.
3. Закон України «Про митний тариф України» № 2371-ІІІ від 05.04.2001/ Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 24. – 125 с.
4. Статут Торгово-промислової палати, затверджений рішенням Президії Торгово-промислової палати України 25.06.95.
5. Положение о поставках товаров народного потребления : затв. постановою Ради Міністрів СРСР від 25.07.88 р. № 888.
6. Инструкция о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по качеству: Утверждена Постановлением Госарбитража при Совете Министров СССР от 25 апреля 1966 г. - № П - 7.
7. Инструкция о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по количеству: Утверждена Постановлением Госарбитража при Совете Министров СССР от 15 июня 1965 г. - № П - 6.
8. ДСТУ 2462-94 Сертифікація. Основні поняття Терміни та визначення
9. ДСТУ 2925-94. Якість продукції. Оцінювання якості. Терміни та визначення.
10. ДСТУ 3 021 -95. Випробування і контроль якості продукції. Терміни та визначення.
11. ДСТУ 3993-2000. Товарознавство. Терміни та визначення.
12. ДСТУ ISO 9000-2001. Системи управління якістю. Основні положення та словник.
13. Методика проведення товарознавчої експертизи взуття МСЯ-03-07.
14. Методика проведення товарознавчої експертизи експертами торгово-промислових палат в Україні: МСЯ-01-05.-ТППУ, 2005.
15. Методика проведення товарознавчої експертизи експертами торгово-промислових палат в Україні: Рішення Президії ТПП України від 26 вересня 2005 р.
16. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності. ДК017-98. – К.: Держстандарт України, 1998. – 639 с.
17. Кавалер В.В. Азбука штрихового кодирования товаров / В.В. Кавалер. - Винница : Континент - Прим, 1995.
18. Коломієць Т.М. Експертиза товарів / Коломієць Т.М., Притульська Н.В., Романенко О.Л. – К.: КНТЕУ, 2001. - 274 с.
19. Магомедов Ш.Ш. Товароведение и экспертиза обуви: учебник/ Ш.Ш. Магомедов. - М.: Дашков и К°, 2004. -381 с.
20. Пехтерева Н.Т. Экспертиза алкогольных напитков: Учеб. пособие. - Белгород: «Кооперативное образование», 2000. – __ с.
21. Тихонова Н.П. Експертиза килимових виробів / Н.П. Тихонова,

- О.С. Скрипченко - К.: КДТЕУ, 1998. – 44 с.
- 22.Справочник товароведа / Непродовольственные товары. Т. 1, 2, 3. – М.: Экономика, 1990. – 402 с.
 - 23.Елизарова Л.Г. Экспертиза качества виноградных вин. - М.: МВШЗ, 2001.-51с.
 - 24.Дзахмишева И.Ш. Товароведение и экспертиза швейных, трикотажных и текстильных товаров : учеб. пособ. / И.Ш. Дзахмишева, С.И. Балаева, М.В. Блиева, Р.М. Алагирова; под общ. ред. И.Ш. Джахмишевой. - М.: Дашков и К°, 2007. - 346 с.
 - 25.Шепелев А.Ф. Товароведение и экспертиза пушно-меховых товаров: учеб. пособ. / А.Ф. Шепелев, И.А. Печенежская. - Ростов н/Д : Март Т, 2001. - 112 с.
 - 26.Шепелев А.Ф. Товароведение и экспертиза силикатных и строительных товаров: Учеб. Пособие / А.Ф. Шепелев, В.А. Галаджян, А.С. Туров. - Ростов-н/Д: Изд. центр «Март», 2002. - 176 с.
 - 27.Шепелев А.Ф. Товароведение и экспертиза вкусовых и алкогольных товаров/ А.Ф. Шепелев, К.Р. Мхитарян. - Ростов-н/Д: Изд. центр «МарТ», 2001.-208 с.
 - 28.Шепелев А.Ф. Товароведение и экспертиза швейно-трикотажных товаров: Учеб. Пособие/ А.Ф. Шепелев, И.А.Печенежская. - Ростов н/Д: Изд. центр «Март», 2001. - 224 с.
 - 29.Шепелев А.Ф. Товароведение и экспертиза древесно-мебельных товаров: Учеб. Пособие/ А.Ф. Шепелев, А.С. Туров. - Ростов-н/Д: Изд. центр «Март», 2001.-160 с.
 - 30.Шепелев А.Ф. Товароведение и экспертиза непродовольственных товаров: учеб. пособ. / А.Ф. Шепелев, И.А. Печенежская. - М.: ИКЦ МарТ, Ростов н/Д : ИКЦ МарТ, 2003. - 688 с.
 - 31.Нормативна документація з якості для різних груп продовольчих та непродовольчих товарів.

Додаток А

Чернігівська регіональна торгово-промислова палата
від _____

_____ (адреса, телефон)

З а я в а

Прошу провести дослідження (експертизу) товару _____,
марки (моделі) _____ виробник _____

У зв'язку з _____ на „__” _____ 20__ р.

Інші відомості, згідно обставин:

З оплатою ознайомлені _____

„__” _____ 20__ р. _____ / _____ /

(підпис заявника або його представника)

Наряд № _____

1. Платник

Адреса

2. Розрахунковий рахунок

Час проведення експертизи	Найменування виконаних робіт	Сума до сплати	
		вартість експертизи	експерту
»__» _____ 20__ р.			
»__» _____ 20__ р.			
»__» _____ 20__ р.			
»__» _____ 20__ р.			
»__» _____ 20__ р.			
Печатка			
»__» _____ 20__ р.			

Всього _____

Замовник експертизи _____

(підпис, посада)

Керівник _____

(підпис)

Бухгалтер _____

(підпис)

Акт експертизи № _____

(складається в випадках повної відповідності фактичної кількості та якості всієї партії супроводжувальним документам постачальника)

1. Дата складання _____
2. Місце складання _____
3. Акт складено експертом _____

Експертиза проведена за участю представників:

Організація	Посада	Прізвище, ім'я, по- бачення

1. Підстава: наряд № _____ від „____” _____ 20__ р.
2. До експертизи надано: _____
(назва товару)
Кількість _____ за документами _____
3. Завдання експертизи _____
4. Одержувач вантажу _____
5. Постачальник (країна, інофірма) _____
6. Контракт № _____
- Вагон № _____ з-д накладна № _____
транс. № _____
- Рахунок інофірми № _____ від „____” _____ 20__ р.
- Рахунок № _____ від „____” _____ 20__ р.

АКТ ЕКСПЕРТИЗИ № _____

1. Дата складання _____

2. Місце складання _____

3. Акт складений експертом _____

Експертиза проведена за участю представників:

Організація	Посада	П.І.Б.

4. Підстава: наряд № _____ від „ ___ ” _____ 20 _ р.

5. До експертизи пред'явлено: _____

кількість _____

кількість по документах _____

6. Задача експертизи _____

7. Назва першого вантажоодержувача _____

8. Постачальник (країна, інофірма) _____

9. Вантажовідправник _____

10. Виробник товару _____

11. Купівельні, розрахункові та приймальні документи:

Рахунок _____

Контракт (наряд) № _____

Транс. № _____

12. Транспортні документи:

Назва трансп. засобу	№ накладної або коносаменту	№ вагона, контейнера, а/м	Станція відправлення	Дата перетину кордону	Дата відправлення	Дата прибуття		Перебування (час)	
						до станції призначення	до складу одержувача	У дорозі	На експертизі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

13. Умови зберігання товару _____

АКТ ЕКСПЕРТИЗИ № _____

1. Дата складання _____
 2. Місце складання _____
 3. Акт складено експертом _____
 4. Наряд № _____ від „____” _____ 20__ р.

Експертиза проведена за участю представників:

Організація	Посада	Прізвище, ім'я, по- батькові

5. До експертизи пред'явлено:

Найменування товару, марка, гатунок, артикул	Од. виміру	Кількість	Кількість товару по документах постачальника
Разом			

6. Завдання експертизи _____

7. Товаротримувач _____

8. Постачальник (країна, інофірма) _____

9. Товаровідправник _____

10. Товаровиробник _____

11. Пред'явлені документи _____

12. Контракт/договір № _____ від „____” _____ 20__ р.

Торговельно-промислова палата України

Акт експертизи № _____

1. Дата складання _____
2. Місце складання _____
3. Акт складено експертом _____
4. Наряд № _____ від „____” _____ 20__ р.

Експертиза проведена за участю представників:

Організація	Посада	Прізвище, ініціали

5. До експертизи пред'явлено: _____
 Кількість _____
 Кількість за документами _____
6. Завдання експертизи _____

7. Товародержувач	8. Постачальник (фірма)
9. Відправник вантажу	10. Товаровиробник

11. Закупівельні, розрахункові документи для приймання:

Контракт № _____
 Транс. № _____
 Рахунок _____

12. Транспортні документи:

Найменування транспортних засобів	№ наклад, або коносаменту	№ вагона, контейнера або а/м.	Станція відправлення	Дата перетину кордону	Дата відправлення	Дата прибуття		Перебування (доба)	
						На станцію призначення	На склад покупця	У дорозі	До експертизи

13. Умови зберігання _____

14. Стан упаковки _____

15. Маркування на упаковці _____

Маркування _____

16. Кількість товару, взятого для аналізу чи зразка _____

17. Експертизою виявлено _____

Експерт _____

Акт зареєстровано у фірмі

„____” _____ 20__ р.

Акт без печатки недійсний.

Адреса: _____

ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

ТІП

АКТ ЕКСПЕРТИЗИ № _____

(СКЛАДАЄТЬСЯ У ВИПАДКАХ, КОЛИ ПРЕТЕНЗІЯ
ПОСТАЧАЛЬНИКУ НЕ ПРЕД'ЯВЛЯЄТЬСЯ)

1. Дата складання „___” _____ 20__ р.
2. Місце складання _____
3. Акт складений експертом _____

Експертиза проведена за участю представників:

Організація	Посада	Прізвище та ініціали

4. Підстава: _____ Наряд № _____
від „___” _____ 20__ р.
5. До експертизи пред'явлено:
найменування товару _____
кількість _____
6. Задача експертизи _____
7. Вантажодержувач _____
8. Постачальник _____
9. Виробник товару _____
10. Рахунок _____ № _____
від „___” _____ 20__ р.
11. 3-д накл. № _____ вагон № _____
12. Експертизою встановлено:

13. Копія товарного чеку № _____ від _____
Заява покупця від „____” _____ 20__ р.

Експерт _____ Представники замовника _____

14. ЗАКЛЮЧЕННЯ ЕКСПЕРТА

Дефекти, які указані в п. 12 дійсного акта, являються

Експерт _____

Зареєстровано у ТПП „____” _____ 20__ р.

М.П.

Чинний акт двох примірниках отримав

(підпис)

Акт без печатки недійсний.

ТОРГОВЕЛЬНО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

Палата, відділення:

Адреса:

Заявки:

Бухгалтерія:

АКТ ЕКСПЕРТИЗИ № _____

(Складається на плодоовочеву продукцію в місцях реалізації)

1. Дата складання „___” _____ 20__ р.
2. Місце складання _____
3. Акт складений експертом _____

Експертиза проведена за участю представників:

_____ (організація, посада, прізвище та ініціали)

Пі

дстава: наряд № _____ від „___” _____ 20__ р.

4. Завдання експертизи _____
5. Вантажоотримувач _____
6. Постачальник _____
7. Транспортні документи:

Найменування і номер транспортного документу	Найменування і номер транспортного засобу	Станція відправлення	Дата відправлення	Дата прибуття на станцію призначення	Час знаходження	
					в дорозі	на складі
1	2	3	4	5	6	7

8. Умови зберігання товару або транспортування _____
9. Стан пакування товару _____
10. Маркування на упаковці і товарі _____

Примітка: в супровідних документах є відмітки:

Транспортний засіб подано „___” _____ 20__ р.

Початок вивантаження „___” _____ 20__ р.

Кінець вивантаження „___” _____ 20__ р.

11. Експертизою встановлено

Зазначено за документами вантажо- відправника				Фактично виявилось:											
				Кількість місць	Середній зразок				Якість у % без обліку допусків						
Найменування товару, помологічні і ботанічні сорти	Сорт товарний	Кількість місць	Маса бруutto нетто (кг)		Дата перевірки вагона, партії	Кількість місць за документами отримувача	Кількість місць за актом розсортування	Маса в кг				3 окремими ділянками гнилі	Гнилі	Наявність землі понад допустимі норми	
				брутто				упаковка	нетто	одиниці упаковки					

12. Якість перевірена згідно з вимогами (ДСТУ, ТУ). Завантаження проводилось на повірених вагах – клейміння „___” _____ 20__ р.

13. Дані посвідчення про якість № _____ від „___” _____ 20__ р.
ТПП

Відповідають контракту _____ кг,
не відповідають _____ кг,
брак _____ кг,
маса одиниці упаковки _____

Експерт _____ Представники _____

Дата і години
початку перевірки
товару

Дата і години
закінчення перевірки
товару

15. Заключення експерта:

Експерт _____

Зареєстрований в ТПП
„___” _____ 20__ р.

М.П.

Цей акт в _____ примірниках отримав

„___” _____ 20__ р.
Акт без печатки недійсний.

ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

Палата, відділення

Адреса:

Заявки:

Бухгалтерія:

АКТ ЕКСПЕРТИЗИ № _____

(за результатами перевірки зразків товарів, призначених до закупки по імпорту)

1. Дата складання „___” _____ 20__ р.
2. Місце складання _____
3. Акт складений експертом _____

Експертиза проведена за участю представників:

Організація	Посада	Прізвище та ініціали

4. Підстава: наряд № _____ від „___” _____ 20__ р.

5. До експертизи пред'явлено: _____

Найменування товару _____

Кількість зразків _____

6. Завдання експертизи _____

7. Країна, інофірма _____

8. В/о _____

9. Експертизою встановлено:

№ п/п	Найменування і вид товару	Виробник товару	Од. виміру	Кількість	Артикул	Модель

Експерт _____

Зауваження щодо якості

Дата початку перевірки зразків „___” _____ 20__ р. Дата закінчення перевірки зразків „___” _____ 20__ р.

Представники:

10. Заключення експерта: _____

Експерт _____

М.П.

Зареєстрований в ТПП „___” _____ 20__ р.

Акт без печатки недійсний.